

PHƯƠNG CHÂM VÀ HOẠT ĐỘNG XÃ HỘI CỦA ĐẠO TIN LÀNH Ở VIỆT NAM THỜI GIAN QUA

Tóm tắt: Bước vào thời kỳ Đổi mới, mở cửa, sự lựa chọn và khẳng định đường hướng “Sống Phúc Âm, phụng sự Thiên Chúa, phục vụ Tổ Quốc và Dân tộc” của các tổ chức, hệ phái Tin Lành là phương châm đúng đắn dẫn dắt cộng đồng chức sắc, tín đồ hòa nhập với xã hội, tuân thủ luật pháp, tham gia tích cực vào các hoạt động từ thiện, xã hội. Bài viết này đề cập đến chủ đề trên và sẽ đi vào tìm hiểu phân tích những vấn đề về đường hướng hoạt động của các tổ chức, hệ phái Tin Lành và hoạt động từ thiện xã hội của họ ở Việt Nam thời gian gần đây.

Từ khóa: Tin Lành; tôn chỉ; từ thiện; Việt Nam.

1. Phương châm hoạt động của các tổ chức, hệ phái Tin Lành ở Việt Nam

Ngay từ khi ra đời, năm 1955, Hội thánh Tin Lành Việt Nam (Miền Bắc) - tổ chức giáo hội Tin Lành đầu tiên hoạt động dưới chế độ Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã thể hiện rõ trong bản Điều Lệ¹: “Mục đích của Hội thánh Tin Lành là một hội họp những người Việt Nam có lòng kính thờ Đức Chúa Trời và có lòng tin cậy Tin Lành Cứu - rỗi của Đức Chúa Jesus Christ để lập thành một Hội Thánh duy nhất” với tôn chỉ bao gồm 2 điểm:

- 1) Hết lòng kính thờ Đức Chúa Trời Ba Ngôi.
- 2) Yêu Tổ quốc, bảo vệ hòa bình, thực hiện công bằng, bác ái, tự do, bình đẳng và lao động.

Hội thánh cũng tuyên bố rõ thái độ của mình đối với xã hội: “Hội thánh có nhiệm vụ giáo dục cho tín đồ lòng yêu nước, nghĩa vụ của

* Viện Nghiên cứu Tôn giáo, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

Ngày nhận bài: 10/10/2021; Ngày biên tập: 30/10/2021; Duyệt đăng: 16/11/2021.

công dân, ý thức tôn trọng chính quyền nhân dân và pháp luật của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Hội thánh đoàn kết cùng toàn dân xây dựng Tổ quốc Việt Nam hòa bình thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh”².

Bước vào thời kỳ phục hồi và phát triển từ thập niên 1990 trở lại đây, để bắt kịp với xu hướng thời đại và tình hình của đất nước, nhất là bình đẳng và thống nhất với đường hướng của tổ chức cùng gốc từ Hội Truyền giáo C.M.A³ là Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Nam) (viết tắt là HTTLVNMN), Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Bắc) đã tiếp tục khẳng định phương châm hoạt động của mình là: “Sống Phúc âm, phụng sự Thiên Chúa, phục vụ Tổ quốc và Dân tộc”⁴. Đây cũng là sự đổi thay mang tính đổi mới, hiện đại, với ngôn từ diễn đạt mới trong khung cảnh mới của đất nước và xã hội cho phù hợp, và gắn với cộng đồng Tin Lành miền Nam và cả nước.

Bản Hiến chương 2001 của Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Nam) và bản Hiến chương năm 2013 (tu chính năm 2017) của Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Bắc) - hai tổ chức giáo hội Tin Lành lớn mạnh nhất tại Việt Nam đã ghi rõ những nội dung về đường hướng xã hội của mình như sau:

Chương VII “Trách nhiệm đối với xã hội”, Điều 53 của Hiến chương đã ghi rõ: “Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Bắc) tôn trọng Hiến pháp và luật pháp của nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

Giáo dục tín hữu về lòng yêu nước, nghĩa vụ công dân, ý thức tôn trọng Pháp luật, đoàn kết cùng toàn dân xây dựng đất nước, bảo vệ hòa bình.

Tham gia các hoạt động trong lĩnh vực y tế, giáo dục, từ thiện, nhân đạo và bảo trợ xã hội theo pháp luật quy định”⁵.

Đối với Hội thánh Liên hữu Cơ đốc Việt Nam, được Nhà nước công nhận pháp nhân năm 2008, hiện nay là tổ chức hệ phái có số lượng chức sắc, tín đồ đứng thứ 3 trong cả nước đã ghi rõ trong bản Hiến chương của mình với tôn chỉ là “Trung tín thờ phượng Đức Chúa Trời ba ngôi theo đúng mẫu mực Kinh Thánh và trung thành

với Tổ Quốc Việt Nam”, cùng đó là đường hướng: “Trung thành với chân lý Kinh Thánh, đồng hành với dân tộc, tuân theo Hiến pháp và Pháp luật”⁶. Trong Chương III “Quan hệ xã hội”, Điều 16 “Sự quan hệ của giáo hội đối với chính quyền” đã ghi như sau: “Hội thánh vâng lời Chúa dạy, lấy lòng yêu thương, thường xuyên cầu nguyện cho các bậc cầm quyền và “lấy điều nhân đức và thành thật mà ở đời cho bình tịnh yên ổn, “Chấp hành pháp luật và làm tròn nghĩa vụ công dân”⁷.

Đối đối với Giáo hội Báp-tít Việt Nam (Baptist Convention of Vietnam. (BCV), Mục 5 “Đường hướng” trong Hiến chương ghi rõ: “Đường hướng hoạt động của Giáo hội Báp-tít Việt Nam là: “Sống Phúc âm, phụng sự Thiên Chúa, phục vụ Tổ quốc, gắn bó dân tộc và tuân thủ luật pháp”⁸.

Về “Quan hệ xã hội”, Chương VII của Hiến chương, Điều 49 ghi rõ: “Trách nhiệm đối với xã hội”: Giáo Hội Báp-tít Việt Nam hoạt động theo Hiến pháp và luật pháp của nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam, chấp hành các quy định của các cơ quan nhà nước.

Giáo dục tín hữu về lòng yêu nước, sự tự hào dân tộc, nghĩa vụ công dân, ý thức tôn trọng pháp luật, đoàn kết cùng toàn dân xây dựng đất nước, bảo vệ hòa bình”⁹.

Hội thánh Tin Lành Trưởng lão Việt Nam, một hệ phái Tin Lành đã được nhà nước công nhận tổ chức tôn giáo từ 2008. Hiến chương của Hội thánh Tin lành Trưởng lão Việt Nam có 9 chương, 64 điều, thể hiện sự gắn bó của Giáo hội với dân tộc, trung thành với Tổ quốc, chấp hành pháp luật. Đường hướng, tôn chỉ hoạt động là “Hết lòng thờ phượng Ba ngôi Đức Chúa trời; kính Chúa, yêu người, phụng sự Thiên chúa, phục vụ Tổ quốc, dân tộc và tuân thủ pháp luật”¹⁰.

Hệ phái Hội thánh Phúc Âm Ngũ Tuần Việt Nam khẳng định hoạt động theo tôn chỉ, mục đích: “Sống theo lời Chúa, hầu việc Chúa, phục vụ Tổ quốc – Dân tộc và tuân thủ pháp luật Việt Nam”¹¹.

Hội thánh Tin Lành Liên hiệp Truyền giáo Việt Nam là tổ chức thuộc tôn giáo Tin Lành, được thành lập tại Việt Nam năm 1997, đăng ký hoạt động tôn giáo năm 2018 có tôn chỉ, mục đích: “Kính mến

Chúa, yêu người; thờ phượng Đức Chúa Trời; xây dựng Hội thánh; sống Phúc Âm, phụng sự Thiên Chúa, phục vụ Tổ quốc và Dân tộc; tuân thủ Hiến pháp và pháp luật”.

Hội thánh Phúc âm Toàn vẹn Việt Nam được cấp Giấy chứng nhận đăng ký hoạt động tôn giáo do Ban Tôn giáo Chính phủ cấp vào năm 2019 thì xác định tôn chỉ, mục đích hoạt động của mình là: “Tôn thờ Đức Chúa Trời, yêu thương mọi người, sống phúc âm, tuân thủ pháp luật và đồng hành cùng dân tộc”.

Như vậy, cho đến nay, đại đa số các tổ chức, hệ phái Tin Lành ở Việt Nam đều có thái độ tích cực trong mối quan hệ Nhà nước và Giáo hội. Cùng với đó là đường hướng hoạt động hòa nhập xã hội, tích cực, tiến bộ, hướng tín đồ, chức sắc tuân phục chính quyền, tham gia vào công việc xã hội như từ thiện, nhân đạo.

2. Hoạt động từ thiện xã hội của các tổ chức, hệ phái Tin Lành ở Việt Nam

Từ trong tín lý của mình, gần như tất cả các tổ chức, hệ phái Tin Lành đều có cùng tôn chỉ, mục đích là *Kính mến Chúa và Yêu Người*, bởi vậy, hoạt động xã hội, từ thiện, an sinh xã hội về bản chất là các hành động tự nhiên được giáo dục của các tín hữu.

Thêm vào đó, tuy không thể hiện nhưng những việc làm từ thiện, xã hội, giúp đỡ người nghèo, trợ giúp lúc thiên tai, dịch bệnh của các giới chức Tin Lành vừa đáp ứng được lòng đạo đức tôn giáo, vừa là các phương tiện hữu ích để gây cảm tình với cộng đồng dân chúng bên ngoài, là phương thức truyền giáo gián tiếp rất hiệu quả.

Điều này càng có ý nghĩa quan trọng khi Tin Lành là tôn giáo non trẻ, tiến hành truyền giáo năng động, tích cực với tất cả mọi thành phần tín đồ đều tham gia. Hơn nữa, là cho đến nay họ vẫn là cộng đồng tôn giáo nhỏ bé, thiểu số giữa cộng đồng các tôn giáo khác.

Trong Luật tín ngưỡng, tôn giáo, Điều 55 quy định về hoạt động giáo dục, y tế, bảo trợ xã hội, từ thiện, nhân đạo đã ghi rõ: các tôn giáo “được tham gia các hoạt động giáo dục, đào tạo, y tế, bảo trợ xã hội, từ thiện, nhân đạo theo quy định của pháp luật có liên quan”¹².

Cho dù cộng đồng Tin Lành tại Việt Nam hiện chỉ có khoảng gần 1,2 triệu người nhưng các tổ chức giáo hội, giáo phái Tin Lành đã tham gia tích cực vào lĩnh vực này.

Hai tổ chức giáo hội Tin Lành lớn nhất Việt Nam nhiều năm qua đã có những hoạt động tích cực về lĩnh vực từ thiện, y tế, cứu trợ thông qua hai cơ quan là Ủy ban Y tế - Xã hội thuộc Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Nam) và Ủy ban Y tế - Xã hội thuộc Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Bắc).

Đối với HTTLVN(MN), các việc làm thường xuyên và định kỳ là công tác cứu trợ dân cư các vùng bị thiên tai lũ lụt, bão, mất mùa. Cùng với đó là các hoạt động y tế như tổ chức các đoàn y bác sĩ đến tận các vùng sâu, vùng núi, hải đảo khám bệnh, phát thuốc miễn phí cho người bệnh và tặng quà người nghèo. Năm 2011, HTTLVN(MN) đã phối hợp với tổ chức Vision Care của Hàn Quốc mổ mắt miễn phí cho 125 bệnh nhân; cộng tác với các đoàn Đài Loan, Australia... khám và điều trị về răng cho 6.000 lượt người ở các tỉnh miền Trung. Chỉ trong 4 năm (2009 – 2013), Ủy ban Y tế - Xã hội đã tổ chức được 62 chuyến khám chữa bệnh các loại cho gần 30.000 người với kinh phí lên tới 2,6 tỷ đồng. Ngoài ra còn các chương trình, như: Tủ thuốc miễn phí, khám chữa răng miệng, tán sỏi, mổ cườm mắt trẻ em, mổ tim miễn phí. Nhiệm kỳ 2014 – 2017 Ủy ban đã tổ chức khám chữa bệnh được 45 chuyến với 21.000 người và chi phí hết 1,7 tỷ đồng. Ngoài ra, những việc làm cụ thể như kêu gọi và tổ chức thực hiện các dự án nhỏ cung cấp nước sạch, hoạt động trợ giúp trẻ em nghèo, phát triển kinh tế hộ gia đình cũng được giáo hội triển khai. Nhiệm kỳ 2014 – 2017, Ủy ban Y tế - Xã hội đã tổ chức 11 đợt cứu trợ và hỗ trợ phục hồi tại nhiều nơi trong và ngoài nước với kinh phí lên tới hơn 4 tỷ đồng. Tổng hợp số liệu, trong 4 năm từ 2009 đến hết 2013, tổng kinh phí triển khai của Ủy ban Y tế - Xã hội thuộc HTTLVN(MN) là 32 tỷ đồng, gấp 2 lần so với nhiệm kỳ 2005 – 2009. Nhiệm kỳ 2014 – 2017 tổng kinh phí triển khai của Ủy ban Y tế - Xã hội lên tới 46 tỷ đồng, trong đó kinh phí đến từ phía các tổ chức và Hội thánh nước ngoài chiếm gần 70%, từ nguồn trong Hội thánh là 26%¹³.

Ủy ban Y tế - Xã hội thuộc HTTLVN(MB) cũng triển khai các dự án hoạt động tương tự, như: khám chữa bệnh miễn phí, túi thuốc, tủ thuốc, nước sạch, xây – sửa nhà, học bổng cho sinh viên, học sinh, hỗ trợ mổ tim, cứu trợ bão lụt miền Trung...

Ủy ban Y tế - xã hội của Tổng hội đã tổ chức những đợt khám chữa bệnh và phát thuốc miễn phí tại nhiều nơi, như: Nam Định, Thái Nguyên, Hà Nam, Hải Phòng, Bắc Sơn, Bắc Giang, Thanh Hóa, Thái Bình, Đồ Sơn... với tổng số lượt người đến khám, nhận thuốc năm 2010 là 3.721 lượt, năm 2011 là 5.148 lượt và năm 2012 là 5.323 lượt.

Tổng hội và Ủy ban cũng tham gia tích cực vào việc cứu trợ thiên tai lũ lụt miền Trung qua Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và hợp tác với các cấp chính quyền địa phương trong nhiệm kỳ vừa qua. Tại Đại hội đồng Tổng hội lần thứ 35 tại Hà Nội, Ban Lãnh đạo Giáo hội đã tái khẳng định vị thế thành viên của MTTQ Việt Nam, có 3 mục sư hiện là Ủy viên Ủy ban MTTQ Việt Nam. Tổng hội đã luôn hướng dẫn cho các tín đồ làm tốt công tác an sinh xã hội, tích cực xây dựng cuộc sống mới ở khu dân cư, tham gia các phong trào do MTTQ Việt Nam phát động như: “Chương trình xóa đói, giảm nghèo”; “Toàn dân đoàn kết xây dựng cuộc sống mới ở khu dân cư”; “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”. Hội thánh tích cực tham gia công tác từ thiện cộng đồng, giúp đỡ những người nghèo khổ, tặng học bổng cho những học sinh nghèo vượt khó, tặng áo ấm, chăn ấm cho những đồng bào bị thiên tai lũ lụt, xây nhà tình thương, tư vấn khám chữa bệnh miễn phí, v.v...

Hội thánh cũng tham gia hiến máu nhân đạo tại Viện Huyết học Truyền máu Trung ương; tặng 8.500 phần quà Giáng sinh cho thiếu nhi các tỉnh vùng cao; hiến đất, kinh phí và 1.300 ngày công để làm 16 tuyến đường bê tông ở tỉnh Thái Nguyên... Những hoạt động này là biểu hiện cụ thể của nếp sống đạo theo tinh thần “kính Chúa, yêu người”, là kết quả của việc thực hiện đường hướng hành đạo tiến bộ “Sống phúc âm, phụng sự Thiên chúa, phục vụ Tổ quốc và dân tộc” của Hội thánh.

Giáo hội Cơ đốc Phục lâm Việt Nam

Là một giáo hội Cơ đốc giáo (Kitô giáo), Cơ đốc Phục lâm đã có sự hiện diện tại Việt Nam hơn 100 năm qua. Giáo hội ngày nay luôn tham gia tích cực vào việc thực hiện chủ trương do MTTQVN phát động, phát huy vai trò tôn giáo trong bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu. Giáo hội đã tuyên xưng trong Hiến chương về tôn chỉ hoạt động của mình là: “Thờ phượng Đức Chúa trời Ba Ngôi hằng sống; Kính chúa, yêu người, phục vụ Tổ Quốc, dân tộc, hoạt động theo pháp luật”.

Các Hội thánh, điểm nhóm của Giáo hội ở các địa phương đã tham gia cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh” góp phần cùng các địa phương xây dựng bền vững “Khu dân cư văn hóa – phường văn minh đô thị”.

Trong hoạt động cộng đồng, Giáo hội Cơ đốc Phục lâm Việt Nam đã triển khai các việc sau: hướng dẫn các Hội thánh, các nhóm hưởng ứng lời kêu gọi của Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ Quốc Việt Nam, chủ động triển khai bằng hành động cụ thể, như: giữ gìn cảnh quan xanh – sạch – đẹp ngay tại khuôn viên cơ sở thờ tự; in ấn 12 cuốn sách về bảo vệ môi trường; tổ chức tuần Kinh Thánh hè; hỗ trợ kiểm tra, tư vấn sức khỏe cho người cao tuổi và người nghèo; tham gia hoạt động an sinh xã hội, bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu.

Trong lĩnh vực này, Giáo hội Cơ đốc Phục lâm Việt Nam có 3 mô hình tại quận Phú Nhuận (Tp. Hồ Chí Minh), R’Chai (Lâm Đồng) và phối hợp ADRA tại Hà Nội. Các hoạt động nổi bật của các mô hình bao gồm: truyền thông thực hiện nếp sống lành mạnh qua các bài học Sa-bát, huy động cộng đồng đóng góp giúp đỡ người nghèo, xây dựng sinh kế nông nghiệp bền vững, quản lý rủi ro thiên tai, chương trình nước sạch, dự án ngân hàng bò; các hội thánh và điểm nhóm tại Lâm Đồng, Đắk Lắk, Gia Lai vận động thực hiện không cắt cây đầu rừng và không xả rác gây ô nhiễm môi trường; giáo dục thanh thiếu niên thực hành bảo vệ môi trường và ứng phó biến đổi khí hậu; hỗ trợ dân nghèo cải thiện đời sống vật chất và tinh thần thông qua các hoạt động phát triển cộng đồng đa dạng khác.

Bên cạnh hoạt động của Giáo hội, cơ quan từ thiện Cơ đốc Phục lâm ADRA (trụ sở tại số 02 Mê Trì Thượng, quận Nam Từ Liêm, Tp. Hà Nội) cũng thực hiện rất nhiều hoạt động có ích cho cộng đồng theo tinh thần của người Cơ đốc Phục lâm. Mỗi năm, cơ quan từ thiện Cơ đốc Phục lâm ADRA đều hỗ trợ tài chính và giúp kỹ thuật các chương trình an sinh xã hội của Chính phủ. Trong 27 năm qua, ADRA đã hỗ trợ 200 dự án. Từ năm 2014-2018, mỗi năm ADRA hỗ trợ 3 triệu đô la Mỹ, tương đương 69 tỷ đồng/năm, tổng cộng khoảng 345 tỷ đồng/5 năm¹⁴.

Hội thánh Báp-tít Việt Nam (Nam Phương)

Từ khi được Nhà nước công nhận đến nay, Hội thánh Báp-tít Việt Nam (Nam phương) đã tổ chức hai kỳ Đại hội đồng, mọi sinh hoạt và hoạt động tôn giáo thuần túy, tuân thủ pháp luật, với đường hướng “Sống phúc âm, phụng sự Thiên Chúa, phục vụ Tổ quốc, gắn bó với dân tộc và tuân thủ luật pháp”. Trong nhiệm kỳ qua, Hội thánh đã xây dựng được 165 mái ấm tình thương, huy động được 35 tấn gạo, 2.300 phần quà cho trẻ em cùng hàng trăm chăn, màn và nhiều triệu đồng ủng hộ các chương trình từ thiện, các quỹ, hội bảo trợ xã hội khác.

Hội thánh Tin Lành Liên hiệp Truyền giáo Việt Nam

Hoạt động với tôn chỉ, mục đích “Kính mến Chúa, yêu người; thờ phượng Đức Chúa Trời; xây dựng Hội thánh; sống Phúc Âm, phụng sự Thiên Chúa, phục vụ Tổ quốc và Dân tộc; tuân thủ Hiến pháp và pháp luật”. Trong buổi lễ đón nhận Giấy chứng nhận hoạt động tôn giáo năm 2018, Hội đồng Quản nhiệm Hội thánh đã trao tặng 50 xe điện trị giá 30.000.000 đồng cho người có hoàn cảnh khó khăn và 100 chiếc xe lăn cho người khuyết tật trị giá 160.000.000 đồng.

Hội thánh Phúc âm Toàn vẹn Việt Nam năm 2019 vừa mới được nhận đăng ký hoạt động tôn giáo đã thông qua Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Tp. Hồ Chí Minh trao tặng 100 triệu đồng để hỗ trợ cho đồng bào bị ảnh hưởng bởi thiên tai, bão lũ vừa qua tại các tỉnh phía Bắc.

Giáo hội các Thánh hữu ngày sau của Chúa Giê-su Kitô (Mặc môn)

Là một tổ chức tôn giáo có mặt ở Việt Nam từ những năm 1960. Năm 2016, Ban Tôn giáo Chính phủ ban hành quyết định về việc

chính thức thành lập Ban Đại diện của Giáo hội các Thánh hữu ngày sau của Chúa Giê-su Kitô Việt Nam, với gần 2.500 tín hữu sinh hoạt tại 11 điểm nhóm, hoạt động chủ yếu ở Thành phố Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, Bình Dương, An Giang và Đồng Nai.

Bên cạnh các sinh hoạt tôn giáo, Ban Đại diện và các nhóm đã chung tay cùng cộng đồng tham gia bảo vệ môi trường và ứng phó chống biến đổi khí hậu trong các năm vừa qua. Các kết quả hoạt động gồm: phối hợp cùng Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Thành phố Hà Nội phổ biến và tuyên truyền công tác bảo vệ môi trường đến các tín hữu ở 11 điểm nhóm sinh hoạt, cử thành viên tham gia các buổi tập huấn, hội nghị tại Thành phố; giảng dạy các tín hữu tuân theo giáo lý để bảo vệ sức khỏe bản thân, gia đình và môi trường xung quanh (không uống rượu bia, trà, cà phê, không dùng chất kích thích, không hút thuốc lá...); phối hợp với Hội Chữ thập đỏ và Hội Phụ nữ Trung ương đi đến các vùng sâu, vùng xa nghiên cứu các cách thức để hỗ trợ người dân địa phương các phương tiện để ổn định cuộc sống, nâng cao nhận thức về môi trường.

Các hoạt động xã hội, từ thiện, cai nghiện mang tính chất liên hệ phái

Với sự trợ giúp từ nhiều nguồn, các nhóm Ngũ Tuần là lực lượng có nhiều kinh nghiệm trong công việc hỗ trợ cai nghiện, lập các trung tâm vật lý trị liệu, tâm lý để chăm sóc các bệnh nhân nghiện ma túy. Mô hình lớp *Phục hồi trong mục vụ Tin Lành cai nghiện* của Hội thánh Tin Lành và nhóm Tin Lành cai nghiện Nam Quốc Trung đã được phép chính thức thử nghiệm 3 năm (2014 – 2016) tại Trung tâm Chữa bệnh – Giáo dục lao động số II với sự chấp nhận của Sở Nội vụ và Ban Tôn giáo Thành phố Hà Nội. Kết quả sơ bộ trong thời gian 03 năm là tương đối khả quan. Từ thành công của mô hình này, kết hợp với mô hình trước đó từ Trung tâm Cai nghiện Ân Điển của Mục sư Nguyễn Văn Cầm tại Thái Bình mà công việc này được nhân rộng ra các địa phương. Một trong số đó là thành lập và đi vào hoạt động Trung tâm giải cứu Aquila ở xã Phú Mãn, huyện Quốc Oai, Hà Nội vào năm 2018. Ngoài Trung tâm giải cứu Aquila, hiện nay ở Việt Nam có hơn 70 trung tâm cai nghiện khác, đa phần là thuộc các hệ phái Ngũ Tuần, trong đó có hơn 50 trung tâm thuộc Hội thánh Phúc

âm Toàn vẹn Việt Nam và 20 trung tâm khác là của Hội thánh Tin Lành Liên hiệp Truyền giáo Việt Nam do Mục sư Phạm Đình Nhẫn làm chủ tịch.

Hoạt động này đã được các hội thánh, hệ phái khác của Tin Lành miền Bắc hưởng ứng, trong đó có vai trò của HTTLVN(MB), Hội thánh Môn đồ thuộc Hội thánh Liên hữu Cơ đốc Việt Nam tham gia.

3. Các tổ chức, giáo hội Tin Lành cùng cộng đồng đẩy lùi dịch bệnh Covid- 19

Gần đây, trước tình hình bùng phát dịch Covid-19, thực hiện lời kêu gọi toàn dân phòng, chống dịch Covid-19 của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước, Thủ tướng Chính phủ, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Ban Chỉ đạo Quốc gia phòng, chống dịch bệnh, với tinh thần “yêu người lân cận như bản thân mình”, “vâng phục nhà cầm quyền”, các tổ chức, hệ phái Tin Lành đã chung tay phòng, chống dịch Covid-19 bằng nhiều hoạt động ý nghĩa, thiết thực, cụ thể như sau:

Ngay trong những tháng đầu tiên bùng phát dịch bệnh, theo thống kê ban đầu chưa đầy đủ của Ban Tôn giáo Chính phủ, tính đến ngày 03/4/2020, chỉ tính riêng các tổ chức, gồm: Hội thánh Tin Lành Việt Nam miền Nam, Hội thánh Tin Lành Việt Nam miền Bắc, Hội Truyền giáo Cơ đốc Việt Nam, Giáo hội Phúc âm Ngũ tuần Việt Nam, Hội thánh Tin Lành Liên hiệp Truyền giáo Việt Nam, Hội thánh Mennonite Việt Nam, Hội thánh Phúc âm Toàn vẹn Việt Nam, cộng đồng Tin Lành Hà Nội (Hội thánh Lời Sự sống Việt Nam và một số điểm nhóm Tin Lành người nước ngoài), điểm nhóm Tin Lành Âu - Mỹ, điểm nhóm Tin Lành Bê-tên Thành phố Hồ Chí Minh,... đã thông qua Ủy ban Mặt trận Tổ quốc các cấp ủng hộ 1,5 tỷ đồng tiền mặt, 90.820 chiếc khẩu trang, 1.180 bộ đồ bảo hộ y tế, 1.500 chai dung dịch sát khuẩn, 12,5 tấn lúa cùng nhiều ngày công lao động.

Trong sự chung tay phòng chống dịch bệnh của cộng đồng Tin Lành có nhiều câu chuyện xúc động. Đó là sự chuẩn bị cẩn thận 1.000 phân quà dành riêng cho lực lượng y bác sĩ, quân đội, công an tuyến đầu phòng chống dịch của Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Nam); là sự chắt chiu dành dụm quyên góp từng đồng tiền lẻ

của tín hữu người Dao, người Mông huyện Bắc Sơn, tỉnh Lạng Sơn (17.880.000 đồng), các tín hữu người dân tộc thiểu số thuộc Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Bắc) tỉnh Cao Bằng với số tiền 82.620.000 đồng chuyển khoản về Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam; là sáng kiến kêu gọi tín đồ đổi ngày công lao động để giúp nhau thu hoạch mùa màng, duy trì sản xuất để cung lương tại chỗ, quyên góp ngày công lao động để dọn vệ sinh thôn, xóm theo lời kêu gọi của chính quyền địa phương của Hội Truyền giáo Cơ đốc Việt Nam¹⁵.

Cho đến thời điểm hiện tại (tháng 11/2021), trải qua 04 đợt dịch bùng phát dữ dội, đã nổi lên những hoạt động ủng hộ, cứu trợ tích cực của cộng đồng Tin Lành mà tiêu biểu là:

Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Nam)

Theo thông tin của Ủy ban Y tế - Xã hội thuộc Tổng Liên hội – Hội Thánh Tin Lành Việt Nam (Miền Nam) thì đến nay Ủy ban Y tế - Xã hội thuộc Tổng Liên hội đã hỗ trợ một phần tài chính cho gần 380 gia đình có người nhiễm bệnh hoặc phải cách ly tập trung với kinh phí hơn 500 triệu đồng, giúp 300 phần quà (500.000 đồng/phần) cùng khẩu trang y tế để cảm ơn và khích lệ tinh thần làm việc của các nhân viên vệ sinh môi trường của Thành phố trong đợt dịch. Khi được anh em tín hữu Tin Lành tại Hong Kong gửi tặng cho Việt Nam 100 máy tạo oxy, ngày 18/7, Mục sư Phan Vĩnh Cự, Phó Hội trưởng I, Hội thánh Tin Lành Việt Nam, chuyên trách Ủy ban Y tế - Xã hội thuộc Tổng Liên Hội cùng các thành viên trong Ủy ban đã đến Bệnh viện dã chiến thu dung điều trị Covid-19 số 1 ở khu đô thị Đại học Quốc gia Tp. Hồ Chí Minh trao tặng 20 máy cung cấp oxy, các máy còn lại sẽ tiếp tục được phân bổ đến các bệnh viện dã chiến khác.

Nhằm chung tay với Chính phủ trong nỗ lực tiêm phòng Vaccine cho người dân, từ ngày 28/5, Ủy ban Y tế - Xã hội thuộc Tổng Liên Hội đã có *Thư kêu gọi* các hội thánh, tín hữu và doanh nhân Cơ đốc góp phần vào *Quỹ mua Vaccine*. Ngày 21/7, đoàn Ủy ban Y tế - Xã hội thuộc Tổng Liên hội đã đến trụ sở của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Tp. Hồ Chí Minh trao tặng 1,1 tỷ đồng cho Quỹ mua vaccine phòng dịch Covid-19 của Chính phủ¹⁶.

Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Bắc)

Dù chưa có số liệu thống kê tổng hợp đầy đủ và do các hội thánh quyên góp và ủng hộ qua Mặt trận Tổ quốc các địa phương, nhưng theo *Thông báo* của Tổng hội thì thời gian qua, các hội thánh, điểm nhóm đã cùng với Tổng hội tích cực tham gia công tác phòng, chống dịch, ủng hộ Quỹ phòng, chống dịch, Quỹ vắc-xin của Chính phủ. Nhiều hội thánh, điểm nhóm đã thực hiện các chương trình giúp đỡ cộng đồng bằng các hình thức khác nhau, như: Hội thánh Hà Nội với chương trình bao gạo yêu thương, Hội thánh Cộng đồng với chương trình suất cơm, quà, rau quả cho người nghèo, người vô gia cư, người lao động tự do mất việc, v.v...

Tổng hội biểu dương và tiếp tục kêu gọi các hội thánh phát huy tinh thần này. Nay hưởng ứng chương trình *Triệu phần quà đại đoàn kết tiếp sức đồng bào miền Nam vượt qua đại dịch Covid-19* của Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Thường trực Tổng hội kêu gọi quý tôn con Chúa trong toàn Giáo hội, với tinh thần yêu người lân cận như mình, tiếp tục hưởng ứng chương trình ý nghĩa này¹⁷.

Giáo hội Cơ đốc Phục lâm Việt Nam

Giáo hội Cơ đốc Phục lâm Việt Nam thực hiện việc đóng góp theo lời kêu gọi của Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam về việc góp 1 triệu phần quà cho đồng bào các tỉnh phía Nam bị ảnh hưởng dịch Covid – 19. Giáo hội đã kêu gọi các tín hữu đóng góp giúp đỡ các hộ gia đình neo đơn, công nhân trong các khu nhà trọ, các hộ gia đình bị cách ly, các gia đình bị F0 và F1 tại quận Phú Nhuận, Bình Tân, Tp. Thủ Đức, Tp. Cần Thơ, tỉnh Long An,... các người mù thuộc Hội Người mù quận Phú Nhuận và đóng góp Quỹ vaccine trong 07 lần kể từ đợt dịch thứ 4 với tổng số tiền là 746.988.000 đồng¹⁸.

Giáo hội các Thánh hữu ngày sau của Chúa Giê su Kitô

Thông qua Tổ chức từ thiện LDSC, giáo hội đã có những hoạt động cứu trợ nổi bật, liên tục trong suốt thời gian dịch bệnh bùng phát vừa qua:

Tháng 3/2020: Quyên góp 5.000 khẩu trang trị giá 300 triệu đồng thông qua Mặt trận Tổ quốc Thành phố Hà Nội trong công tác phòng dịch Covid-19.

Tháng 9/2020: Quyên góp 1.000 bộ Covid-Test kit trị giá 400 triệu đồng cho Thành phố Hà Nội.

Tháng 5/2021: Hỗ trợ 1.230 phần quà thực phẩm thiết yếu trị giá 575 triệu đồng cho phụ nữ, trẻ em nghèo và khó khăn bị ảnh hưởng bởi dịch bệnh tại Bắc Giang hợp tác cùng Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam.

Tháng 6/2021: Quyên góp 3.000 bộ xét nghiệm trị giá 735 triệu đồng thông qua Mặt trận Tổ quốc Thành phố Hà Nội trong công tác phòng dịch Covid-19.

Tháng 7/2021: Quyên góp 35 tấn gạo trị giá 23.000 USD (ước tính khoảng 517 triệu đồng) – hỗ trợ công nhân, người lao động người nghèo bị ảnh hưởng bởi dịch bệnh ở tỉnh Bắc Ninh.

Tháng 8/2021: Hỗ trợ 10 máy thở trị giá: 56.000 USD (khoảng 1,3 tỷ đồng), cho các bệnh nhân điều trị Covid -19 tại Bệnh viện Quân đội 175 và Bệnh viện Thủ Đức, Tp. Hồ Chí Minh

Tháng 8/2021: Thông qua Hội Liên hiệp Phụ nữ Tp. Hồ Chí Minh triển khai hoạt động an sinh xã hội, đã hỗ trợ 2.400 phần quà, 1.350 bộ đồ bảo hộ 7 món, 11.450 khẩu trang N95 cho phụ nữ và trẻ em có hoàn cảnh khó khăn bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19. Tổng giá trị các phần quà là: 95.000 USD (khoảng 2,19 tỷ đồng).

Tháng 8/2021: Hỗ trợ thiết bị y tế và máy thở cho bệnh viện điều trị bệnh nhân nhiễm Covid-19 cho bệnh viện tuyến đầu ở Đồng Nai với kinh phí dự kiến là 96.638 USD (2, 223 triệu đồng) – (Dự án đang thực hiện chưa hoàn tất).

Tháng 8/2021: Hỗ trợ thiết bị y tế và máy thở lưu lượng thấp cho tỉnh Sơn La và Quảng Ninh với tổng giá trị là: 231.265 USD (5 tỷ 273 triệu đồng).

Tháng 8/2021: Hỗ trợ máy thở lưu lượng nhỏ cho tỉnh Bình Phước và Đắk Lắk với tổng giá trị là: 205.429 USD (4 tỷ 684 triệu đồng).

Tháng 10/2021 cung cấp 3.000 bộ xét nghiệm nhanh Covid-19 đến các đơn vị trên địa bàn tỉnh An Giang để sử dụng cho công tác sàng lọc cộng đồng với trị giá là 12.180 USD (278 triệu đồng) (Dự án đang thực hiện.)

Tính từ tháng 3/2020 đến đầu tháng 9/2021, tổ chức từ thiện LDSC của Giáo hội các Thánh hữu ngày sau của Chúa Giê su Kitô đã thực hiện 15 dự án với tổng chi phí 1,08 triệu USD tương đương 25 tỷ 82 triệu đồng. Tất cả những khoản kinh phí trên được sử dụng bằng nguồn quỹ nhin ăn và hiến tặng công việc nhân đạo của các thành viên Giáo hội trên toàn thế giới¹⁹.

Kết luận

Thời gian qua, chủ trương của nhà nước thực hiện chính sách bình đẳng và đoàn kết tôn giáo, hướng các tôn giáo đồng hành cùng dân tộc, thống nhất trong đa dạng đã nhận được sự hưởng ứng của đông đảo chức sắc, tín đồ các tôn giáo, trong đó có đạo Tin Lành. Từ đây, khơi dậy nguồn lực đoàn kết và xây dựng xã hội, xây dựng đất nước ngày càng tốt đẹp hơn.

Trong trào lưu đó, hầu hết các tổ chức, hệ phái Tin Lành đều đã xác định thái độ hài hòa, tích cực trong mối quan hệ giữa Nhà nước và Giáo hội. Từ đó, xác định đường hướng hoạt động, tích cực hướng dẫn tín đồ, chức sắc tuân phục pháp luật và chính quyền, tham gia tích cực vào các lĩnh vực xã hội như từ thiện, nhân đạo.

Cho dù quy mô các hoạt động xã hội, từ thiện của cộng đồng Tin Lành còn khiêm tốn so với một số cộng đồng tôn giáo khác nhưng với một tôn giáo chỉ gần 1,2 triệu tín đồ, chủ yếu là đồng bào dân tộc thiểu số thì sự đóng góp như vậy cũng rất đáng trân quý và hơn cả, đó là tấm lòng, niềm tin, sự đồng thuận của đông đảo chức sắc, chức việc, tín đồ Tin Lành với sự nghiệp chung, tương lai chung của đất nước. Đây là điểm sáng đáng ghi nhận trong thực tiễn đời sống tôn giáo và xã hội tại Việt Nam hiện nay./.

CHÚ THÍCH:

- 1 *Điều lệ Hội thánh Tin Lành Việt Nam miền Bắc*, Hà Nội, 1963, tr. 3.
- 2 *Điều lệ Hội thánh Tin Lành Việt Nam miền Bắc*, Hà Nội, 1963, tr. 3.
- 3 C.M.A viết tắt của từ The Christian and Missionary Alliance.
- 4 Hội thánh Tin Lành Việt Nam Miền Nam, *Hiến chương 2001*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội, 2002.
- 5 Hiến chương của Hội thánh Tin Lành Việt Nam miền Bắc 2013, tu chính năm 2017, tr. 13.

- 6 Hiến chương của Hội thánh Liên hữu Cơ đốc Việt Nam, H, 2013, tu chính 2019, tr. 2.
- 7 Hiến chương của Hội thánh Liên hữu Cơ đốc Việt Nam, H, 2013, tu chính 2019, tr. 2.
- 8 Hiến chương của Giáo hội Báp-tít Việt Nam. Tu chính năm 2016, tr. 2.
- 9 Hiến chương của Giáo hội Báp-tít Việt Nam. Tu chính năm 2016, tr. 11.
- 10 Hiến chương của Hội thánh Tin Lành Trưởng lão Việt Nam, 2008, tr. 2.
- 11 Hiến Chương của Hội thánh Phúc âm Ngũ Tuần Việt Nam, tr. 2.
- 12 Ban Tôn giáo Chính phủ (2018), *Luật tín ngưỡng, tôn giáo & những quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật tín ngưỡng, tôn giáo*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội, tr. 50.
- 13 HTTLVN(MN), *Văn kiện Đại hội đồng lần thứ 46*.
- 14 Ban Quản trị Giáo hội Cơ đốc Phục lâm Việt Nam. Tp. HCM, 2018. Tài liệu giới thiệu về giáo hội, tr. 6.
- 15 Xem: Trần Trọng Tú, *Đạo Tin Lành chung tay phòng, chống dịch Covid-19*, trên website Ban Tôn giáo Chính phủ.
- 16 Thông tin từ Ủy ban Y tế - Xã hội thuộc Tổng Liên hội HTTLVN(MN).
- 17 Thông tin từ Tổng hội HTTLVN(MB).
- 18 Mục sư Trần Thanh Truyện, “Vai trò của Cơ đốc Phục lâm trong các nỗ lực ứng phó của người Việt Nam với các vấn đề mà xã hội đang đối mặt”, Tham luận Hội thảo *Đời sống tôn giáo Việt Nam hiện nay*, 2021.
- 19 Thông tin do Giáo hội các Thánh hữu ngày sau của Chúa Giê su Ki tô cung cấp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Tôn giáo Chính phủ (2018), *Luật tín ngưỡng, tôn giáo & Nghị định quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành luật tín ngưỡng, tôn giáo*, Nxb. Tôn giáo. Hà Nội.
2. *Điều lệ của HTTLVN (miền Bắc)*, HTTLVN (MB), Hà Nội, 1963.
3. HTTLVN(MB). *Báo cáo tổng kết công việc nhiệm kỳ 2009 – 2013, tại Hội Đồng lần thứ 34*. Tổng hội HTTLVN (mb), H., 2013.
4. HTTLVN (MB), *Báo cáo tổng kết công việc nhiệm kỳ 2014 – 2017*.
5. HTTLVN (MB), *Hiến chương 2013*. Tu chính 2017. H., 2017.
6. HTTLVN (MN), *Hiến chương năm 2001*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội, 2002.
7. HTTLVN(MN), *Văn kiện Đại Hội Đồng lần thứ 47* (2017)
8. Trần Thanh Truyện. *Vai trò của Cơ đốc Phục lâm trong các nỗ lực ứng phó của người Việt Nam với các vấn đề mà xã hội đang đối mặt*. Tham luận Hội thảo “Đời sống tôn giáo Việt Nam hiện nay” 2021.
9. Thái Phước Trường (2011), *Hội thánh Tin Lành Việt Nam 100 năm hình thành và phát triển*, Ban Trị Sự Tổng Liên hội HTTLVN (miền Nam) biên tập và xuất bản, Lưu hành nội bộ.

10. Tài liệu do Giáo hội các Thánh hữu ngày sau của Chúa Giê su Ki tô cung cấp.

Các Website

1. <http://btgcp.gov.vn/Plus.aspx/vi/1/0/>
2. <https://tinlanhmienvietnam.org/>
3. <https://htlvn.org/>
4. <http://giaohoi baptitvietnam.org/>
5. <http://giaohoicodocphuclam.org/trang-chu.html>
6. <https://phucamtoanven.vn/>

Abstract

THE GUIDELINE AND SOCIAL ACTIVITIES OF PROTESTANTISM IN VIETNAM IN THE CURRENT YEARS

Nguyen Xuan Hung

Institute for Religious Studies, VASS

Entering the period of “Doi Moi”, “opening the door”, choosing and affirming the direction of “Living the Gospel, serving God, serving the Fatherland and the Nation” of Protestant organizations and denominations is the motto to lead the dignitaries and Protestants to integrate into society, comply with the law, actively participate in charity and social activities. This article indicates the aforementioned topic and analyzes the recent activities of Protestant organizations, denominations, and their charitable and social activities in Vietnam.

Keywords: Protestantism; credo; charity; Vietnam.